

*Ю. Гаврилюк,
студентка,
О. Бернацька,
кандидат пед. наук, доцент,
УДУ імені М. П. Драгоманова*

ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

В сучасному світі, де технології розвиваються надзвичайно швидко і суспільство переживає постійні зміни, формування моральних цінностей у молодших школярів стає надзвичайно важливим завданням для освітньої системи. Шляхом ігрової діяльності на уроках іноземної мови можна досягти не лише ефективного засвоєння мовних навичок, але й сприяти розвитку моральної свідомості та формуванню важливих життєвих цінностей у дітей. В умовах загострення проблем міжособистісних взаємин, зростання агресивності серед дітей та підлітків, активізації технологічної залежності, військової агресії забезпечення морального виховання стає надзвичайно важливим завданням. Ігрові методи у навчанні іноземним мовам дозволяють створювати і моделювати ситуації, в яких діти можуть навчитися вирішувати конфлікти, проявляти емпатію, розвивати толерантність та взаємоповагу, відчути національну ідентичність. Завдяки ігровим методам на уроках іноземної мови, молодші школярі отримують можливість не лише розширити свій словниковий запас та покращити граматичні навички, але й активно взаємодіяти, розвивати творчість та формувати ключові моральні цінності.

Метою дослідження є вивчення ефективності формування моральних цінностей молодших школярів на уроках іноземної мови із застосуванням ігрових технологій.

Моральні цінності є основою формування індивідуальної та колективної ідентичності, впливаючи на наше відношення до себе, інших та світу навколо нас. Вони сприяють виникненню моральних стандартів і норм, які визначають правила гри у суспільстві та сприяють побудові етичного фундаменту для різних аспектів життя [3, с. 86]. Враховуючи роль педагогіки у становленні особистості, важливо акцентувати на тому, як моральні цінності стають фундаментальним елементом виховання, сприяючи формуванню навичок морального вибору та свідомого громадянина. Розуміння і впровадження моральних цінностей в педагогічний процес сприяє створенню навчального середовища, де молодші школярі вчаться не лише фактам, але й цінностям, щопокладені в основу гідного та збалансованого життя.

Моральні цінності у педагогіці виступають важливим керівним принципом, який визначає стратегії навчання та виховання. Вони втілюють в собі основні норми та ідеали, що формують характер та етичні уявлення майбутнього покоління. Педагогічні підходи, зорієнтовані на моральні цінності, сприяють не лише навчальному процесу, але і формуванню цілісної, відповідальної

особистості [4, с. 76]. Моральні цінності формуються під впливом культурних, релігійних, особистих та соціальних чинників, утворюючи основу морального обличчя суспільства та індивіда і визначаючи їхнє сприйняття моралі та етики.

Навчальна діяльність стає визначальною для розвитку всіх психічних функцій молодшого школяра - пам'яті, уваги, мислення, сприйняття і уяви. Діти не втрачають інтересу до гри, і успішність досягається швидше, якщо різноманітність занять взаємодіє між собою. Включення вивчення іноземної мови в ігровий, пізнавальний та навчальний контекст дозволяє домінувати внутрішнім, реально діючим ігровим та навчально-пізнавальним мотивам. Поєднання мовної освіти з іграми та пізнавальними заняттями сприяє позитивному ставленню молодших школярів до навчання і досягненню мовних цілей.

Ігри створюють ситуації, у яких діти можуть відчувати та пережити різні емоції, що дає можливість їм не лише теоретично зрозуміти, але й особисто відчувати значення моральних цінностей (дружба, взаємоповага, толерантність). Участь у різних іграх стимулює розвиток емпатії, співпереживання та здатності поставити себе на місце іншої людини. Наприклад, учасники можуть відігравати ролі різних персонажів, що допомагає їм краще зрозуміти інші точки зору та переживання, а це сприяє формуванню навичок адаптації до різних ситуацій, ефективного спілкування та вирішення конфліктів. Ігрові технології дозволяють вчителям створювати ситуації, які спрямовані на розвиток моральних якостей через самостійне вирішення конфліктів та виникнення етичних дилем. Учасники гри повинні робити вибори, враховуючи не лише власні інтереси, але і загальні моральні норми та цінності [2, с. 23]

У той же час участь у іграх відкриває дітям можливість досліджувати та розуміти культурні особливості інших країн та народів через взаємодію з різноманітними мовними матеріалами й сценаріями. А це неабияк сприяє розвитку нових ідей, розширенню світогляду та глибокому розумінню міжкультурних особливостей. Ігрові технології спрямовані на розвиток критичного мислення та уміння приймати обґрунтовані рішення. Гравці, опиняючись у вигаданому світі гри, навчаються розрізняти морально правильні та неправильні вчинки, що сприяє формуванню внутрішніх цінностей та етичного ставлення до оточуючого світу [1, с. 5].

Загалом ігрова діяльність на уроках іноземної мови робить навчання цікавішим та захоплюючим. Діти більш зацікавлені у вивченні мови, коли вони можуть розважатися та отримувати задоволення від процесу, це стимулює їх до активної участі та більшого занурення в мовну практику, що в результаті сприяє більш ефективному засвоєнню мови та моральних цінностей, пов'язаних з її вивченням.

У висновку можемо зазначити, що ігрова діяльність на уроках іноземної мови виявляється потужним інструментом формування іншомовної компетентності але й для формування моральних цінностей у молодших школярів. Вона не лише сприяє ефективному засвоєнню мови, але й розвиває в дітях навички співпраці, емпатії, доброти, відчуття національної ідентичності, поваги до інших культур, що є необхідними уміннями для їхнього морального та соціального розвитку.

Завдяки гровим сценаріям та рольовим іграм, моделюванню ігрових ситуацій, молодші школярі вивчають мову не лише у контексті її вживання, але й в контексті культурних та міжособистісних взаємин. Вони вчаться розуміти різні культурні підходи, розвивати толерантність та відчуття взаємоповаги, а також вирішувати моральні дилеми в надзвичайно різноманітних контекстах. Тому, важливо враховувати потенціал ігрових методів при плануванні та проведенні уроків іноземної мови, забезпечуючи таким чином розвиток ключових моральних цінностей молодших школярів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Білик, О. Рольові ігри на уроках іноземної мови : [метод. матеріали] / Оксана Білик // English. Шкільний світ : language&culture : weekly. 2010. N 31. С. 7-9.
2. Довгаль, Н. О. Гра як взаємодія учнів між собою // Німецька мова в школі : наук.-метод. журн. 2011. N 4. С. 22-25.
3. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / [науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва] Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
4. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Є. та ін./ за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.